

Sajtóközlemény
Luxembourg, 2021. június 21.

Az uniós agrártámogatások nem tették éghajlatbarátabbá a mezőgazdaságot

Az Európai Számvevőszék különjelentése szerint az éghajlat-politikára szánt uniós mezőgazdasági támogatások nem járultak hozzá a mezőgazdaságból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás (ÜHG-kibocsátás) csökkentéséhez. Bár a 2014 és 2020 közötti uniós agrárkiadások bő egynegyedét – több mint 100 milliárd eurót – éghajlatpolitikai célokra irányozták elő, a mezőgazdaságból származó ÜHG-kibocsátás 2010 óta nem csökkent. Ennek oka az, hogy a közös agrárpolitika (KAP) által támogatott intézkedések többsége alacsony éghajlatváltozás-mérséklési potenciállal bír, és a KAP nem ösztönzi az eredményes éghajlatbarát termelési módok alkalmazását.

„Az Unió fontos szerepet játszik az éghajlatváltozásnak a mezőgazdasági ágazaton belüli mérséklésében, mivel környezetvédelmi normákat határoz meg és társfinanszírozást nyújt a tagállamok mezőgazdasági kiadásainak zöméhez” – jelentette ki Viorel Ștefan, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – Várakozásunk szerint megállapításaink hasznosak lesznek azon uniós célkitűzés kapcsán, hogy az Unió 2050-re klímasemlegessé váljon. Az új közös agrárpolitikának nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a mezőgazdasági kibocsátások csökkentésére, és elszámoltathatóbbnak és átláthatóbbnak kell lennie az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulás tekintetében.

A számvevők megvizsgálták, hogy a 2014 és 2020 közötti KAP támogatott-e olyan éghajlatváltozás-mérséklési gyakorlatokat, amelyek csökkenthetik a három fő forrásból, vagyis az állattenyésztésből, a műtrágya és szerves trágya használatából, valamint a földhasználatból (szántóterületek és gyepterületek) származó ÜHG-kibocsátást. Elemezték azt is, hogy a KAP a 2014–2020-as időszakban jobban ösztönözte-e az éghajlatváltozás-mérséklés eredményes gyakorlatainak elterjedését, mint a 2007–2013-as időszakban.

Az állatállománytól származó kibocsátások a mezőgazdasági kibocsátások mintegy felét teszik ki, és nagyságuk 2010 óta nem csökkent. Ezek a kibocsátások közvetlenül összefüggnek az állatállomány nagyságával, és kétharmad részben a szarvasmarhák okozzák őket. Az

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

állatállománynak tulajdonítható kibocsátások részaránya tovább nő, ha figyelembe vesszük az állati takarmány előállításából (beleértve az importot is) származó kibocsátásokat is. A KAP azonban nem igyekezett korlátozni az állatállomány számát, és ösztönzői sincsenek az állomány csökkentésére. A KAP piaci intézkedései közé tartozik az állati termékek promóciója, amelyek fogyasztása 2014 óta nem csökkent; az ÜHG-kibocsátás többek között emiatt nem hogy nem hagyott alább, hanem azonos szinten maradt.

A műtrágyából és szerves trágyából származó, a mezőgazdasági kibocsátások közel egyharmadát kitevő kibocsátások 2010 és 2018 között megnöttek. A KAP támogat olyan gyakorlatokat – mint például a biogazdálkodás és a nagymagvú hüvelyesek termesztése –, amelyek csökkenthetik a műtrágyák használatát. A számvevők szerint azonban nem egyértelmű, hogy ezek a gyakorlatok hogyan befolyásolják az ÜHG-kibocsátást. Az olyan bizonyíthatóan eredményesebb gyakorlatok viszont, mint például a trágyázást a növények szükségleteihez igazító precíziós gazdálkodási módszerek, kevés támogatásban részesültek.

A KAP az éghajlatváltozást súlyosbító gyakorlatokat is támogat, például azáltal, hogy kifizetést biztosít azoknak a mezőgazdasági termelőknek, akik lecsapolt tőzeglápokon folytatnak művelést: e területek az Unió mezőgazdasági földterületeinek kevesebb mint 2%-át, ám az Unió mezőgazdasági eredetű ÜHG -kibocsátásának 20%-át teszik ki. A vidékfejlesztési alapokat fel lehetett volna használni e tőzeglápok helyreállítására, de erre ritkán került sor. A 2007–2013-as időszakhoz képest nem nőtt a KAP keretében a szénmegkötési intézkedésekhez – például az erdőtelepítéshez, az agrárerdészethez és a szántóterületek gyepterületté alakításához – nyújtott támogatás. Az uniós jog jelenleg nem alkalmazza a „szennyező fizet” elvet a mezőgazdaságból származó ÜHG-kibocsátásra.

Végül a számvevők észrevételezik, hogy az Unió éghajlatvédelmi törekvéseinek fokozása ellenére a kölcsönös megfeleltetési szabályok és a vidékfejlesztési intézkedések az előző időszakhoz képest alig változtak. Bár a zöldítési rendszernek javítania kellett volna a közös agrárpolitika környezetvédelmi teljesítményét, mégsem ösztönözte a mezőgazdasági termelőket eredményes éghajlatbarát lépések megtételére, így az éghajlatra gyakorolt hatása elhanyagolható volt.

Háttérinformáció

A globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás 26%-áért az élelmiszer-termelés felelős, és a legtöbb ilyen kibocsátás forrása a mezőgazdaság, különösen az állattenyésztés.

Uniói szinten jelenleg folynak a tárgyalások a 2021 és 2027 közötti közös uniós agrárpolitikáról, amely mintegy 387 milliárd euró finanszírozást fog mozgósítani. Az új szabályok elfogadását követően a tagállamok nemzeti szinten kidolgozott és az Európai Bizottság által nyomon követett „KAP-stratégiai tervek” keretében fogják végrehajtani azokat. A jelenlegi szabályok értelmében az egyes tagállamok döntenek el, hogy mezőgazdasági ágazatuk hozzájáruljon-e a mezőgazdasági kibocsátások csökkentéséhez.

„Közös agrárpolitika és éghajlat-politika: Az uniós éghajlat-politikai kiadások fele a közös agrárpolitikához kapcsolódik, ám a mezőgazdasági üzemek kibocsátásai mégsem csökkennek” című 16/2021. sz. különjelentés elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

A sajtó rendelkezésére áll:

A Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu - M: (+352) 691 551 502